

UCHWAŁA Nr X/238/2020

Rady Gminy Dębno

z dnia 14 września 2020 r.

w sprawie: zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska na lata 2020-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 i 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) **Rada Gminy Dębno uchwala, co następuje:**

§ 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska na lata 2020-2027, przyjęty uchwałą Nr 3/2020 Zebrania Wiejskiego Sołectwa Porąbka Uszewska w Gminie Dębno z dnia 31 sierpnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska na lata 2020-2027, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dębno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

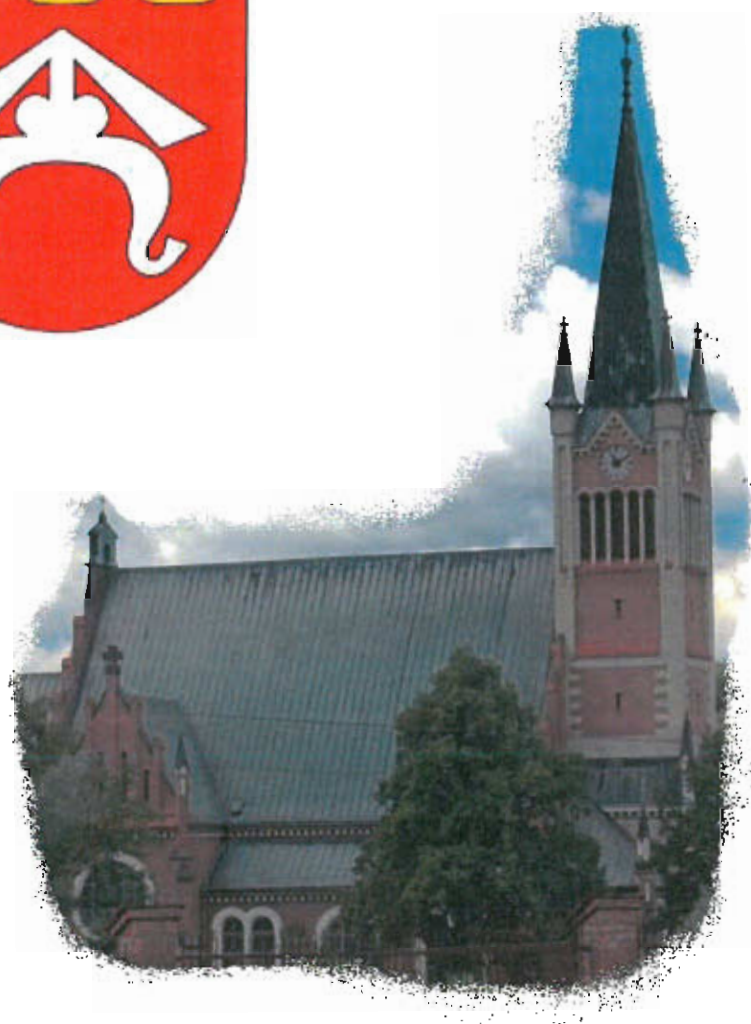
Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Matura

Załącznik do uchwały Nr X/238/2020
Rady Gminy Dębno z dnia 14 września 2020 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

PORĄBKĄ USZEWSKA

2020-2027

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszevska

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	3
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA.....	4
2.1. POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI, PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA, POWIERZCHNIA, LICZBA LUDNOŚCI.	4
2.2. HISTORIA MIEJSCOWOŚCI.	7
2.3. OKREŚLENIE PRZESTRZENNEJ STRUKTURY MIEJSCOWOŚCI.	11
3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI.	14
3.1. ZASOBY PRZYRODNICZE.	14
3.2. DZIEDZICTWO KULTUROWE.	15
3.3. OBIEKTY I TERENY, INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.	36
3.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.	41
3.5. GOSPODARKA I ROLNICTWO.	44
3.6. KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI.	52
4. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA.....	54
5. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ.	56
5.1. PRIORYTETY ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI PORĄBKA USZEWSKA.	56
6. POWIĄZANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI Z LOKALNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	60
7. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI.	61
8. ZAKOŃCZENIE.....	62
9. SPIS ILUSTRACJI.....	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
10. SPIS TABEL.	63
11. SPIS WYKRESÓW.	63

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

1. Wprowadzenie.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 będzie realizowany na terenie całego kraju. Według danych statystycznych obszary wiejskie w Rzeczypospolitej Polskiej stanowią 93,2% powierzchni kraju, co potwierdza, że ich znaczenie z punktu widzenia społecznego, ekonomicznego i środowiskowego jest bardzo duże.

PROW bardzo dobitnie podkreśla jakość życia społeczności wiejskiej rozumianej nie tylko z punktu widzenia ekonomicznego, ale przede wszystkim, a może głównie, uwzględniającą jej atuty pozaekonomiczne takie jak tożsamość, przestrzenna integralność oraz zbiór wszystkich funkcji życiowych jak np. praca, wypoczynek, rekreacja, kultura, sport, turystyka, itp.

Odnowiona, doinwestowana i ożywiona kulturowo wieś, dzięki podjętym przez lokalną społeczność działaniom, powinna odzyskać swoją atrakcyjność jako miejsce zamieszkania oraz zapewnić mieszkańcom godziwy standard i jakość życia. Takie założenie stało się podstawą idei „Odnowy wsi”.

Plan Odnowy Miejscowości stanowi małą strategię działania sołectwa Porąbka Uszewska w sferze poprawy jakości życia poprzez osobiste zaangażowanie jego mieszkańców, pobudzenie ich odpowiedzialności za własną przyszłość i dumę z możliwości samospelnienia się.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

2. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja.

2.1. Położenie miejscowości, przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności.

Porąbka Uszewska to miejscowość administracyjnie przynależąca do Gminy Dębno, leżącej we wschodniej części województwa małopolskiego, w powiecie brzeskim. Poza Porąbką Uszewską gminę tworzy 12 sołectw: Biadoliny Szlacheckie, Dębno, Doły, Jastew, Jaworsko, Łoniowa, Łysa Góra, Maszkienice, Niedźwiedza, Perła, Sufczyn i Wola Dębińska. Władze gminne mają swoją siedzibę w Woli Dębińskiej. Porąbka usytuowana jest 4 km od drogi krajowej 94 przecinającej Gminę Dębno.

Rysunek nr 1 Gmina Dębno na tle powiatu.

Źródło: www.zpp.pl

Miejscowość na dzień 30 lipca 2020r. liczyła 1265 mieszkańców i pod względem liczebności zaliczyć można ją do średnich sołectw terenu Gminy Dębno. Całą Gminę Dębno zamieszkuje wg danych GUS na koniec 2019 roku 14 053 osób. Taki poziom zaludnienia stawia gminę Dębno na 2 miejscu wśród 7 samorządów gminnych w powiecie brzeskim.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Gmina Dębno zajmuje powierzchnię 82 km², zaś sołectwo Porąbka Uszewska 995 ha, co stanowi 12,5% powierzchni gminy. Tym samym miejscowość jest największym pod względem powierzchni sołectwem Gminy Dębno. Liczy ok. 415 gospodarstw domowych.

Średnia gęstość zaludnienia na terenie Gminy Dębno wynosi 171 osoby/km² i jest wyższa od wyliczonej dla powiatu brzeskiego, niższa zaś od średniej dla Małopolski. Dla Porąbki wartość ta wynosi ok. 126 osób/ km².

Rysunek nr 2 Porąbka Uszewska na mapie Gminy Dębno.

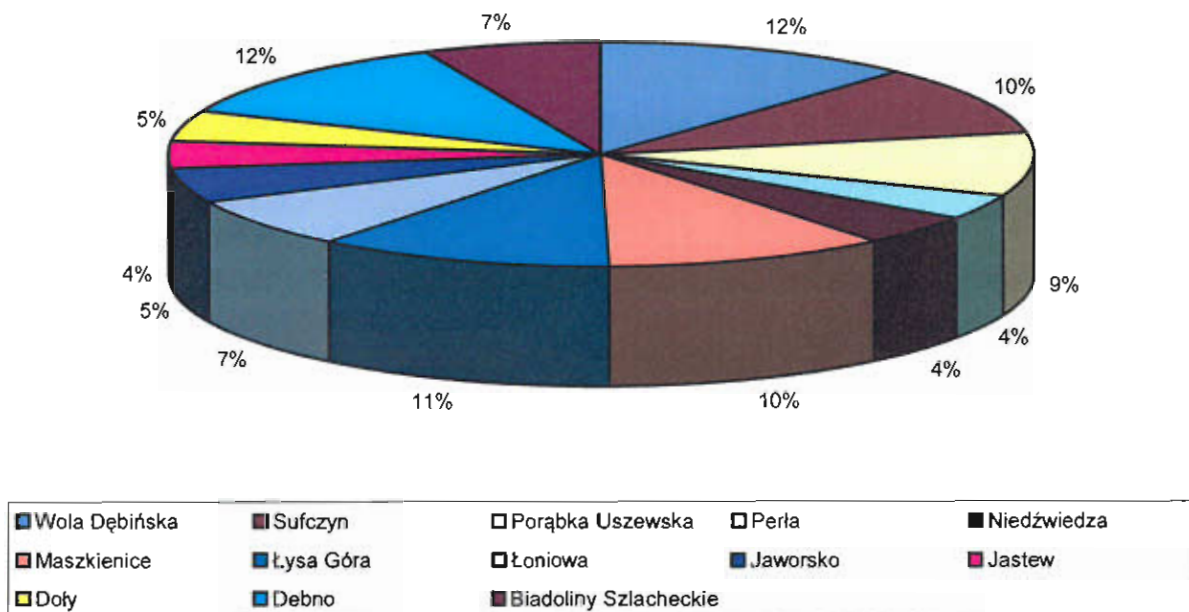

Źródło: www.gminadebno.pl

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Wykres nr 1 Sołectwa Gminy Dębno pod względem liczby ludności.

Źródło: opracowanie na podstawie danych UG Dębno.

Liczba mieszkańców Porąbki Uszewskiej w ostatnich latach wykazywała tendencję rosnącą - na poziomie całej Gminy w okresie 2015-2020 zaludnienie zmniejszyło się o 1,9%. W roku 2015 i 2016 po raz pierwszy odnotowano nieznaczny spadek zaludnienia. Przyczyniły się do tego: spadek salda migracji wewnętrznej w Gminie z 40 w roku 2015 do 3 osób, w roku 2016 oraz ujemny przyrost naturalny: w roku 2015: 34 zaś w 2016: (-)8.

W ostatnim roku 2019 przyrost naturalny był dodatni w liczbie 1, natomiast na dzień 30 lipca 2020 był ujemny (-)4 . Według prognoz liczby ludności dla powiatu brzeskiego mieszkańców powinno nieznacznie przybywać w kolejnych latach: stopa wzrostu 3,8% do roku 2030.

Tabela nr 1 Ruch naturalny ludności w gminie Dębno w latach 2015-2020

Rok	Liczba małżeństw	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny [osoby]
2015	6	9	17	-8
2016	11	6	14	-8
2017	11	19	12	7

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

2018	11	11	12	-1
2019	8	11	10	1
2020	2	9	13	-4

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Struktura płci ludności charakteryzuje się przewagą kobiet, które stanowią 50,7% wszystkich mieszkańców. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) wg danych za rok 2019 osiągnął wartość 103.

Struktura ludności pod względem ekonomicznych grup wiekowych obrazuje starzenie się społeczności Porąbki Uszewskiej, wzrasta bowiem stale liczba ludności w wieku produkcyjnym, przy spadku liczebności osób w wieku przedprodukcyjnym. Na poziomie całej Gminy w roku 2019 zanotowano wyraźny spadek w tej drugiej grupie.

Tabela nr 2 Struktura wieku ludności w gminie Dębno w latach 2015-2020.

Rok	Liczba ludności						
	Ogółem	W wieku przedprodukcyjnym		W wieku produkcyjnym		W wieku poprodukcyjnym	
		Osoby	%	Osoby	%	Osoby	%
2015	1270	266	21%	774	61%	230	18%
2016	1257	248	20%	772	61%	237	19%
2017	1264	256	20%	771	61%	237	19%
2018	1266	252	20%	769	61%	245	19%
2019	1267	258	20%	751	59%	258	20%
2020	1265	265	21%	746	59%	254	20%

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

2.2. Historia miejscowości.

Według badań archeologicznych, prowadzonych na początku XX wieku w starym grodzisku zwanym Bocheniec, odkrytym w sąsiedniej wsi Jadowniki Podgórne, początki osadnictwa stałego na tym terenie można określić na VIII-IX wiek.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Nazwa Porąbki pochodzi od słowa „porąbać” i sugeruje istnienie na tym terenie wielkich lasów, karczowanych pod jej zabudowę. Była własnością Kasztelani wojnickiej, a w początkach XIV w. przekazano ją biskupstwu krakowskiemu - została osadzona wraz z sąsiednią wsią Doły w roku 1321 przez biskupów krakowskich jako wieś Łoniowa. Często mylona była w średniowiecznych dokumentach z Dołami i Łoniową, gdyż nie było między nimi wyraźnej granicy¹. Lokowana zapewne na prawie średzkim, w roku 1328 r. przeniesiona została na prawo magdeburskie za sprawą biskupa Jana Grotsa.

Nie wiadomo z jakich przyczyn nastąpiło wyodrębnienie parafii, lecz ok. 1470 roku wymienia się miejscowość już jako parafię Porąbka Uszewska, często potocznie nazywaną jako Porąbka Biskupia.

Parafia stopniowo powiększała się, tak że w 1587 roku oprócz Porąbki do parafii należało już większość okolicznych wsi, takich jak: Łoniowa, Doły, Łysa Góra, Niedźwiedza, Jaworsko i Biesiadki. Taki stan terytorialny parafii porębeckiej przetrwał ponad 250 lat.

W kluczu biskupim pozostawała wieś do czasu rozbiorów, kiedy to władzę na tym terenie przejęli Austriacy. W okresie rządów austriackich gromada miała swoją kancelarię i używała pieczęci z wizerunkiem koła, nawiązującej do tradycji kołodziejstwa na jej terenie. Po przejściu dóbr biskupów krakowskich Austriacy postanowili zmienić nazwę wioski z Biskupiej na Uszewska, jako że Porąbka w dobrach biskupich należała do klucza uszewskiego z siedzibą we wsi Uszew. Dobra ziemskie zabrane biskupom Austria przeznaczyła na tzw. fundusz religijny. W XIX w. i początkach XX w. grunty wiejskie były dzierżawione m. in. przez Albina Göetz Okocimskiego. Ludność Porąbki stanowili wtedy kmiecie (najbogatsza grupa ludności), zagrodnicy, chałupnicy i komornicy. Ci ostatni, nie posiadając roli, stanowili najbiedniejszą grupę mieszkańców wsi – ciążył na nich obowiązek odrabiania 12 dni pańszczyzny miesięcznie, choć pańszczyznę odrabiali także kmiecie.

¹ Historia Porąbki w oparciu o dane UG Dębno oraz www.pl.wikipedia.org

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

W czasie rzezi galicyjskiej 1846, której w tym regionie przewodził Jakub Szela ze Smarzewej, doszło do pogromów również na dworach w Porąbce Uszewskiej, Łoniowej, Dołach i Jaworsku. Po zakończeniu walk nastąpiły lata głodu i nieurodzajów.

Koniec XIX wieku przyniósł w parafii porębeckiej ożywienie społeczne i gospodarcze, dzięki zaangażowaniu wikariusza a następnie proboszcza ks. Jana Palki. Udał się on z pielgrzymką do głośnego w tym czasie na świecie francuskiego sanktuarium Lourdes-miejsca, w którym Bernadecie de Soubirous w 1858 roku objawiła się Matka Boża. Urzeczony pięknem Maryjnego kultu, atmosferą w sanktuarium, postanowił przenieść chociaż w części tę atmosferę na ziemię polską, do parafii w Porąbce Uszewskiej. W tym celu przywiózł z podróży gipsowy model groty, który miał służyć jako wzór do budowy.

Grota - Sanktuarium Maryjne wzorowane na grocie z Lourdes została w 1904 r. postawiona tuż obok starego drewnianego kościółka p.w. Św. Andrzeja z XVI w. stojącego na zboczu góry Godów.

Kościół miał być w przyszłości rozebrany, zaś według zamysłów ks. Palki miała w Porąbce powstać Kalwaria Maryjna, z kapliczkami przydrożnymi zbudowanymi przy drodze prowadzącej od przyszłej groty na wzniesienie Godów. Jako materiał budowlany do budowy groty wykorzystano kamień z okolicznych kamieniołomów, a budowa obiektu trwała prawie cztery lata. Grota w niezmienionym wyglądzie przetrwała do dnia dzisiejszego.

Plany budowy Kalwarii Maryjnej niestety nie mogły zostać zrealizowane z powodu pilnej potrzeby budowy nowego kościoła. Dzięki wielkiemu zaangażowaniu parafian oraz finansowemu wsparciu rodaków ze Stanów Zjednoczonych, w 1900 roku przystąpiono do budowy Sanktuarium Matki Bożej z Lourdes w Porąbce Uszewskiej.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

I Wojna Światowa dla niewielkiej społeczności porąbeckiej, była bardzo tragiczna. Na wojnę poszło ok. 200 mężczyzn. Zginęło lub zaginęło bez wieści na frontach całej Europy 49 mężczyzn w wieku od 19 do 40 lat. Wieś w tym czasie została również zubożona przez kradzieże i rozboje wojsk przemieszczających się przez ten teren. W listopadzie 1914 roku przez Porąbkę przechodziła linia frontu rosyjsko-austriackiego. Na wzgórzu Godów okopani byli Rosjanie, na wzgórzu Rogal – Austriacy.

W wyniku tych walk po obu walczących stronach zginęło 34 żołnierzy, którzy spoczywają we wspólnej mogile na starym cmentarzu.

Zakończenie wojny zbiegło się z ukończeniem budowy nowego kościoła w Porąbce Uszewskiej - w roku 1918 r. poświęcono nowy murowany kościół wzniesiony według projektu architekta Jana Sasa Zubrzyckiego w stylu tzw. gotyku nadwiślańskiego. Organy ze starego kościoła datowane na rok 1686 r. przeniesiono po konserwacji do zamku w Dębnie. Na miejscowym cmentarzu znajduje się kwatera żołnierzy poległych w okresie I wojny światowej.

Dwudziestolecie międzywojenne to rozwój Porąbki Uszewskiej - wybudowano Dom Ludowy oraz okazały budynek, w którym rozpoczęła działalność Kasa Stefczyka, propagująca zakładanie na wsi kółek rolniczych oraz udzielanie różnego rodzaju pożyczek dla rolników. Sytuacja gospodarcza wsi zaczęła się poprawiać. W parafii organizowano kursy gotowania i szycia, uprawy warzyw. Miejscowość słynęła z uprawy cebuli, o czym świadczy „pogardliwa” nazwa porąbczan „cebuloarze”, hodowano także mniej znane nowe rośliny i krzewy takich jak poziomki, truskawki, mak, czosnek, pomidory czy porzeczki. Mieszkańcy wywozili swe produkty na handel do Brzeska, Zakliczyna czy Tarnowa, a niekiedy nawet do odległego o 60 km Krakowa.

Lata 30-te przyniosły światowy kryzys gospodarczy, który spowodował powolne obniżenie dochodów wsi, a tym samym coraz większą biedę. W lecie 1934 r. przez Łoniową, Doły i Porąbkę Uszewską przeszły gwałtowne deszcze, które spowodowały że spokojny potok „Niedźwiedź” stał się groźną rzeką, powodującą wiele spustoszenia. Rodziny mieszkające nad rzeczką poniosły wielkie straty.

Podczas wybuchłej w 1939 roku II wojny światowej męska część parafii Porąbeckiej została powołana pod broń lub w strachu przed rozstrzelaniem uciekła na wschód

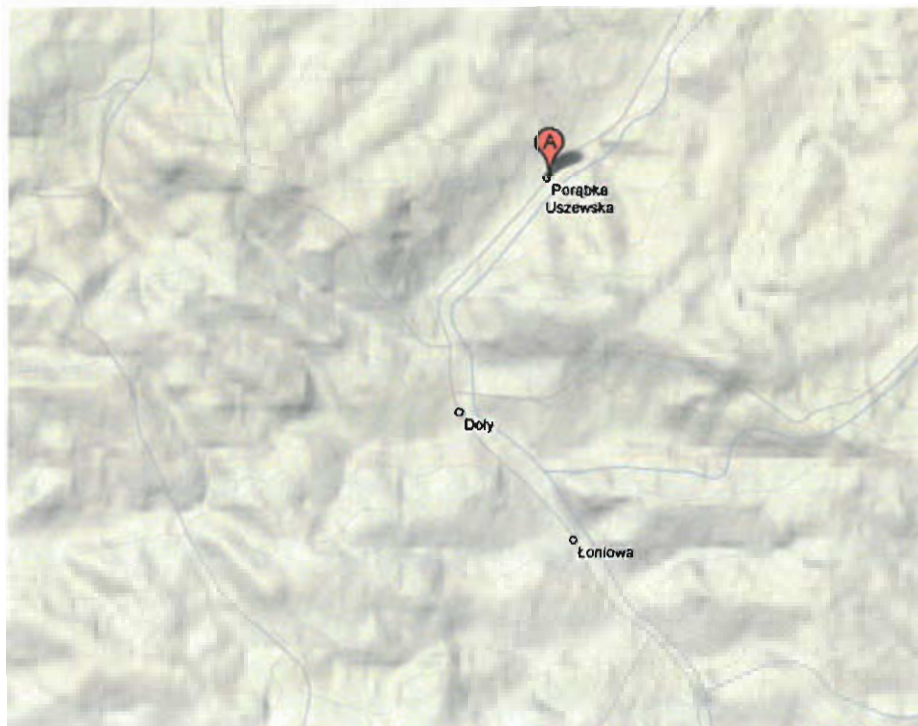
Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

W dniu dzisiejszym Porąbka stanowi jedno z sołectw Gminy Dębno. W 2004 roku w setną rocznicę istnienia groty na wzgórzu Godów, kuria biskupia diecezji tarnowskiej wydała dekret, nadający jej tytuł Sanktuarium Matki Bożej z Lourdes w Porąbce Uszewskiej.

2.3. Określenie przestrzennej struktury miejscowości.

Wieś Porąbka Uszewska rozciąga się w dolinie, ukształtowanej przez jeden z bocznych dopływów rzeki Uszwicy, potok Niedźwiedź. Otoczona jest od wschodu i zachodu dwoma wzniesieniami o nazwach Godów (ok. 400 m n.p.m.) i Rogal (ok. 375 m n.p.m.), przez które przechodzą turystyczne szlaki z tarasami widokowymi: w kierunku północnym z widokiem na równinę Kotliny Sandomierskiej, a z południa z panoramą Beskidu Wyspowego, Niskiego oraz Gorców.

Rysunek nr 3 Porąbka Uszewska na mapie terenowej.

Źródło: www.maps.google.com

Przy dobrych warunkach pogodowych można ze wzgórza Godów², zobaczyć Tatry.

² Jak głosi legenda w okresie gdy w koło była gęsta puszcza możni z pobliskiego zamku w Dębnie urządzali polowania po których urządzali huczne, myśliwskie gody i tak powstała nazwa Godów, za: Julian Hebda, www.panoramio.com

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Struktura przestrzenna Porąbki Uszewskiej jest ściśle związana z warunkami terenu. Zabudowę miejscowości tworzą gospodarstwa usytuowane liniowo wzdłuż drogi przebiegającej przez dolinę potoku Niedźwiedź, ale także wierzchołkami garbów, skupione w przysiółkach zlokalizowanych na zboczach i szczytach wzniesień: np. przysiółek Godów umiejscowiony na wzniesieniu Godów, czy przysiółek Kocanka na wzniesieniu Rogal. Ostre formy połaci i wyniesień terenu oraz większe wysokości n.p.m. sprzyjają większemu rozproszeniu zabudowy. Skoncentrowane układy zabudowy spotkać można w paśmie: Porąbka Uszewska – Doły – Łoniowa – Niedźwiedza. Przeważająca większość zabudowy ma charakter indywidualny, zagrodowy o układzie w kierunku N-S.

Fot. nr 1 Krajobraz Porąbki Uszewskiej.

Źródło: www.zajazdporabka.com.pl

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Na zboczach wzniesień rozlokowane są pola uprawne i łąki, tworzące charakterystyczny **krajobraz szachowniczy**. Znaczącą część powierzchni sołectwa – zachodnią - pokrywają piękne lasy, będące pozostałością po dawnej puszczy porastającej okolicę.

Fot. nr 2 Widok z Rogala na wschodnią część Porąbki Uszewskiej.

Źródło: www.panoramio.com, autor Julian Hebda

Dominantę krajobrazu Porąbki Uszewskiej stanowi bryła zabytkowego Kościoła p.w. Św. Andrzeja Apostoła ze strzelistą wieżą wraz z towarzyszącym jej Sanktuarium i cmentarzem na zboczu Godowa, pięknie zatopione w zieleni.

Fot. nr 3 Kościół Św. Andrzeja Apostoła, widok ze wzgórza Rogal.

Źródło: www.panoramio.com, autor Julian Hebda

3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

2.4. Zasoby przyrodnicze.

Wieś Porąbka Uszewska leży na skraju **Pogórza Karpackiego** (Zewnętrzne Karpaty Zachodnie) nad potokiem Niedźwiedź. Teren ten wchodzi w mezoregiony: Pogórza Wiśnickiego (makroregion Pogórze Zachodniobeskidzkie) i Pogórza Rożnowskiego (makroregion Pogórze Środkowobeskidzkie). Obszar miejscowości jest pagórkowaty (do 400 m. n. p. m.) z malowniczym krajobrazem i widokami rozciągającymi się aż po Tatry.

Miejscowość leży w strefie **klimatu** umiarkowanego, przejściowego a jej region klimatyczny uwarunkowany jest wzniesieniem nad poziomem morza. Jest to region Pogórza, który cechuje się niższą średnią roczną temperaturą między 6 a 8°C, większą wilgotnością oraz sumą opadów atmosferycznych rosnących proporcjonalnie do wzrostu wysokości nad poziomem morza (700 - 850 mm rocznie).

Po względem **geologicznym** obszar ten znajduje się w zasięgu Karpat Zewnętrznych, w obrębie płaszczowiny skolskiej. Cechuje się on bardzo skomplikowaną budową geologiczną, występują tu utwory kredowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

Miejscowość znajduje się w **zlewni rzeki Uszwicy**, która przepływa przez północno-zachodnią część terenu Gminy Dębno, **Potok Niedźwiedź** (powierzchni zlewni 44 km²), który ukształtował dolinę, w której leży Porąbka Uszewska stanowi prawobrzeżny dopływ rzeki Uszwicy.

Ze względu na ukształtowanie terenu, wszystkie ciek wodne przepływające przez ten teren przybrały kierunek S-N. Nie występują tu wody stojące - brak jest jezior i większych stawów oraz głównych zbiorników wód podziemnych.

Lasy na terenie Porąbki Uszewskiej pokrywają głównie zachodnią część sołectwa. Dominującym gatunkiem w drzewostanie jest sosna i modrzew. Mniejszy udział ma jodła, jedlina i buk. Pozostałe gatunki drzew stanowią jedynie uzupełnienie drzewostanu.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Porąbka Uszewska leży w strefie **Obszaru Chronionego Krajobrazu Pogórza Wiśnickiego**, utworzonego na mocy rozporządzenia Nr 23/96 Wojewody Tarnowskiego z dnia 28 sierpnia 1996 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu województwa tarnowskiego. Obszar Chronionego Krajobrazu Pogórza Wiśnickiego obejmuje część Pogórza Wiśnickiego oraz Pogórza Wielickiego, na zachód od doliny Dunajca. Charakterystycznym elementem krajobrazu są pojedyncze garby wzniesień i szerokie, płaskie dna dolin, a w części południowej obszaru wyraźne pasma wzgórz, w dużym stopniu zalesione. Szatę roślinną cechuje znaczne zróżnicowanie zbiorowisk leśnych – od żyznych i kwaśnych buczyn oraz jedlin poprzez grądy, sosnowo-dębowe bory mieszane, po bory świeże i acidofilne mszyste jedliny oraz różnego rodzaju zbiorowiska łęgowe. Flora chroniona Obszaru liczy 35 gatunków, w tym 25 podlegających ochronie całkowitej i 10 – częściowej. Na terenie Porąbki Uszewskiej nie występują tereny chronione, określane jako rezerваты przyrody ożywionej i nieożywionej.

2.5. Dziedzictwo kulturowe.

Do roku 1918 najważniejszym obiektem dziedzictwa kulturowego w Porąbce Uszewskiej był **drewniany kościół p.w. Św. Andrzeja** usytuowany na zboczu góry Godów. Ponieważ początki parafii w Porąbce Uszewskiej sięgają 1470 r., drewniany kościół zbudowany został zapewne jako drugi z kolei przed 1550 r. W XVII w. wnętrze kościoła zostało przekształcone w duchu baroku, m.in. wprowadzono trójnawowy podział wnętrza. Z XIX w. pochodzi natomiast informacja o istnieniu wieży baniastej. Rozebrany kościół był gotycko-barokowy, drewniany, szalowany, kryty gontem. Jednonawowy, z prezbiterium zamkniętym trójbocznie, przy którym od północy znajdowała się zakrystia. Nakryty dachem dwuspadowym o wspólnej kalenicy, z barokową wieżyczką na sygnaturkę o baniastym helmie z latarnią. Wnętrze nakryte było pozornym sklepieniem, z płaskimi odcinkami w nawach bocznych wydzielonych słupami. Portal do zakrystii zamknięty luką w ośli grzbiet o spłaszczonym wykroju. Wiadomo, że do 1912 r. w kościele znajdował się renesansowy obraz epitafijny z krucyfiksem i klęczącymi postaciami rodziny nieznanego fundatora. Jego dalsze losy nie są znane.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Rysunek nr 4 Drewniany Kościół p.w. Św. Andrzeja.

Źródło: www.tarnowskiekoscioly.sl.pl³

Drewniany kościół został rozebrany w roku 1918, kiedy to ukończono budowę nowego, murowanego kościoła.

Murowany kościół parafialny p.w. Św. Andrzeja Apostoła usytuowany jest w środkowej części wsi. Zbudowany w latach 1910 -1918 według projektu architekta Jana Sas-Zubrzyckiego, stanowi interesujący przykład budowli sakralnej z początku XX wieku. Kościół został wpisany do **rejestrzabytków pod pozycją A-266 w dniu 30.10.1985 roku**. Ochronie konserwatorskiej podlega budynek i wyposażenie kościoła.

³ Kornecki M., *Dawne drewniane kościoły i dzwonnice w diecezji tarnowskiej*,

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Od frontu prowadzi do niego aleja obsadzona starodrzewem. Jego kubatura wynosi 12 000m³, powierzchnia użytkowa 1800 m². Jest to budynek neogotycki, trzynawowy, pseudohalowy, z transeptem, murowany z cegły z użyciem kamienia i betonu. Prezbiterium jest zamknięte trójbocznie, po bokach z przybudówkami: od wschodu z występującą wieżyczką schodową, od zachodu zamkniętą trójbocznie kaplicą.

Od frontu znajduje się wieża o rzucie kwadratu, ujęta po bokach dwiema symetrycznymi przybudówkami. Ramiona transeptu są zamknięte ścianami prostymi. Na zewnątrz budynek jest oszkarpowany. Posiada dachy siodłowe i pulpituowe. Na skrzyżowaniu nawy i ramion transeptu zbudowano wieżyczkę na sygnaturkę z latarnią. Hełm wieży jest ostrosłupowy, flankowany narożnymi wieżyczkami.

Rysunek 4 Kościół p.w. Św. Andrzeja Apostoła.

Źródło: www.gminadebno.pl

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Sklepienia nakrywające prezbiterium to sklepienia gwiaździste. W pozostałych częściach korpusu są sklepienia krzyżowe o przęsłach wydzielonych gurtami. W nawach bocznych, w przęsłach przyległych do transeptu znajdują się głębokie wnęki oltarzowe, ponad którymi są empory. W środkowych przęsłach zbudowano przejścia do małych przedsionków. Zakrystia jest przykryta sklepieniem kolebkowym. Posadzki są wykonane z płytek marmurowych i ceramicznych, obecnie w złym stanie technicznym.

Wyposażenie kościoła pochodzi w znacznej mierze ze starego kościoła rozebranego w początkach XX wieku, lub zostało zamówione w latach 20-tych i 30-tych.

Ołtarz główny, neogotycki, został wykonany około 1928 roku. Ołtarze boczne – część jest neogotycka z początku lat 30 - tych XX wieku, część barokowa i rokokowa z XVIII wieku, przeniesiona ze starego kościoła.

Obrazy XVIII wieczne: Matki Bożej z Dzieciątkiem, Św. Jana Nepomucena, Ecce Homo, Św. Franciszka, Św. Piotra.

Najstarszym zabytkiem malarskim jest obraz przedstawiający Matkę Bożą z Dzieciątkiem pomiędzy Św. Wojciechem i Św. Stanisławem z początku XVI wieku. Obok nich znajdują się tu jeszcze bardzo ciekawe i cenne dzieła z XIX i XX wieku. Wyposażenie kościoła uzupełnia szereg rzeźb datowanych od XVI wieku do czasów dzisiejszych. Warte uwagi są także:

- barokowa drewniana chrzcielnica;
- relikwiarz Św. Jana Kantego i Św. Andrzeja, rokokowy z 1777 roku;
- ornaty z XVIII wieku;
- ambona z ok. 1930 roku, o bogatym snycerskim opracowaniu baldachimu i kosza, w zaplecku z płaskorzeźbą Chrystusa.

Kościół w Porąbce Uszewskiej został zaprojektowany przez **Jana Sas – Zubrzyckiego** (ur. 1860 zm.1935) – wybitnego architekta, teoretyka architektury, konserwatora sztuki.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Sas - Zubrzycki, projektant tzw. „budowli wielkoockich”, ukończył wydział architektury Politechniki Lwowskiej. Do 1912 r. pracował w Urzędzie Budownictwa w Krakowie, następnie został profesorem zwyczajnym historii architektury Katedry Historii Architektury i Estetyki Politechniki Lwowskiej. Był członkiem Polskiej Akademii Umiejętności. **Założył i prezesował Towarzystwu Opieki nad Zabytkami Sztuki i Kultury we Lwowie.**

Jako architekt tworzył głównie w duchu neogotyku. Wśród jego prac architektonicznych wyróżnia się ponad 40 kościołów wybudowanych i około 20 przebudowanych lub odnowionych na terenie Małopolski i Bukowiny, zaprojektowanych w stylu **neogotyku „nadwiślańskiego” lub neorenesansu „zygmuntowskiego”**. Opracowywał też projekty przebudowy kamienic i budowy świeckich budowli publicznych m.in. ratusze w Jordanowie i Niepołomicach.

Tworząc opierał się na formie kościołów „szkoły krakowskiej”. Badał polskie style budownictwa monumentalnego i drewnianego. Hołdował tradycyjnym wartościom w sztuce, co było charakterystyczne dla epoki historyzmu. Jego dzieła na trwałe wpisały się w krajobraz kulturowy południowej Polski i nadały kierunek architekturze sakralnej, tego regionu, widoczny w kolejnych dziesięcioleciach XX wieku.

Opublikował liczne prace zawierające m.in. rozważania na temat polskiego stylu narodowego: „Styl Zygmunowski jako odcień sztuki Odrodzenia w Polsce”, „Styl nadwiślański jako odcień sztuki średniowiecznej w Polsce”. Wskazywał na oryginalne, rodzime cechy polskiej architektury. Jan Sas Zubrzycki uważał, że Słowianie mieli budownictwo ceglane jeszcze przed przyjęciem chrześcijaństwa i starał się w swoim budownictwie „historycznym” wrócić do korzeni słowiańskiej architektury, której elementy znajdował w dziełach średniowiecznych czy renesansowych.

Kościół w Porąbce Uszewskiej stanowi jedno z jego najwybitniejszych dzieł, prezentowane w podręcznikach architektury.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Kościółowi towarzyszy ponad stuletnia (z 1904 roku) **Grota NMP z Lourdes** - replika miejsca słynnego miejsca kultu znajdującego się we Francji. Położona na wzniesieniu Godów, i na miejscu dawnego drewnianego kościółka, jest miejscem odprawiania nabożeństw maryjnych i innych uroczystości religijnych. W jej centrum znajduje się ołtarz, we frontowych ścianach umieszczono źródła z cudowną wodą z Lourdes. Przed samą grota znajdują się miejsca do siedzenia.

Co roku przyciąga kilkadziesiąt tysięcy pielgrzymów. Wzniesienie jest starannie zagospodarowane: utrzymane trawniki, alejki spacerowe oraz elementy kultu religijnego takie jak figury Matki Bożej oraz pomnik poświęcony ks. Janowi Palce, inicjatorowi powstania groty i jej budowniczemu.

Fot. nr 4 Grota w Sanktuarium NMP z Lourdes.

Źródło: www.gminadebno.pl

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Fot. nr 5 Ołtarz w Grocie w Porąbce Uszewskiej

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Na terenie Porąbki Uszewskiej na szczycie wzniesienia Godów znajduje się Figura Chrystusa Nazareńskiego stojąca na miejscu zwanym przez mieszkańców: Kozionka. Fundatorami figury byli Rozalya (Rozalia) i Tomasz Korman z Godowa. Kapliczka powstała w pierwszej połowie XIX wieku.

Fot. nr 6 Kapliczka na Godowie.

Źródło: www.panoramio.com, autor Julian Hebda.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Fot. nr 7 Plebania, obecnie Dom Weselny, 1850, Porąbka Uszewska

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszevska

Fot. nr 8 Kapliczka szafkowa z figurą *Jezusa ukrzyżowanego*

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Fot. nr 9 Figura Matki Bożej Różańcowej, 1966,

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Fot. nr 10 Krucyfiks, 1908, Porąbka Uszewska 77

Fundacja: Jan i Agnieszka Wróbel.

Rzeźba wykonana przez W. Samek z Bochni.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Fot. nr 11 Figura Jezusa Nazareńskiego, przed pierwszą połową XIX wieku, Godów, fundacja: Tomasza i Rozalii Kormanów

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszevska

Fot. nr 12 Krzyż, 1995 roku

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

*Fot. nr 13 Figura Jezusa Nazareńskiego Wykupionego, 1866 roku
Fundacja Tomasza i Marii Dreślów odnowiona w 1966 roku*

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszevska

Fot. nr 14 Krucyfiks, 1911 roku
Fundacja: Wacława i Klementyny Migdów

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

*Fot. nr 15 Figura Matki Bożej Niepokalanie Poczętej, 1850 roku Porąbka Uszewska
Fundacja Błażeja i Katarzyny Gurgul*

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Fot. nr 16 Kapliczka szafkowa z krucyfiksem, 3 ćwierć XIX wieku, Porąbka Uszewska

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

**Fot. nr 17 Krucyfiks, koniec XIX wieku,
Fundacja: Walenty i Katarzyna Batkowie.
Inskrypcja: Chwała Tobie Jezu Chryste**

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Fot. nr 18 Figura Matki Bożej z Dzieciątkiem, 1925 roku

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Fot. nr 19 Figura Św. Anny z Najświętszą Marią Panną, 1911 roku

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

2.6. Obiekty, infrastruktura społeczna.

Miejscowość, jako rozciągnięta liniowo wzdłuż dolny potoku Niedźwiedź, nie wykształciła centrum w postaci wyodrębnionego rynku. Rolę centrum pełni jednak m.in. najbliższe otoczenie Kościoła p.w. Św. Andrzeja Apostoła wraz z Grotą NMP z Lourdes. Parafia i mieszkańcy sołectwa bardzo dbają o utrzymanie tej okolicy – zarówno o czystość jak i estetykę tego miejsca. Bogactwo zieleni, ławki i alejki spacerowe sprzyjają odpoczynkowi i sprawiają, że Sanktuarium chętnie odwiedzane jest nie tylko przez pielgrzymów i turystów, ale także samych mieszkańców Porąbki.

Fot nr 20 Widok na teren zielony pomiędzy Grotą a Kościołem.

Źródło: www.zajazdporabka.com.pl

Porąbka Uszewska jest doskonałym miejscem wypoczynku. Świeże powietrze, łąki i lasy, łagodne stoki wzgórz, stanowią znakomite miejsce do spacerów, wypraw pieszych i rowerowych (konnych). Od stóp grotty Najświętszej Marii Panny z Lourdes zaczynają się **ścieżki spacerowo – edukacyjne i trasa rowerowa** biegnące naturalnymi ścieżkami pomiędzy polami i lasami. Wytoczono i oznakowano ich łącznie 25 km. Spacerując po nich można podziwiać nie tylko piękno przyrody, ale również zabytki takie jak przydrożne krzyże i kapliczki oraz panoramę Tatr.

Droga biegnąca przez Porąbkę Uszewską łączy miejscowości, w których znajdują się cenne zabytki, udostępnione do zwiedzania:

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

- Dębno – zamek z 1480 r.; kościół parafialny z XV wieku; najstarsza w Polsce Figura św. Kingi; Kaplica Jastrzębskich z XIX wieku;
- Melsztyn – zamek Spytki;
- Czchów – Baszta;
- Jadowniki (Bocheniec) - Kościółek św. Anny z XIV wieku.

Fot. nr 21 Oznakowanie ścieżki spacerowej w Porąbce Uszewskiej.

Źródło: www.zajazdporabka.com.pl

Ponad 100 – letnie **Sanktuarium NMP z Lourdes** przyciąga do wsi pielgrzymów krajowych i zagranicznych. Co roku około 300 autokarów przywozi grupy pielgrzymkowe z różnych zakątków kraju, a nawet z zagranicy. Liczba turystów odwiedzających parafię w ciągu roku to ok. 30 tys. osób. Na największe uroczystości: w pierwszą niedzielę października na uroczystość odpustową ku czci Matki Bożej Różańcowej i 11 lutego w rocznicę objawienia się Matki Bożej Niepokalanego Poczęcia w Lourdes w 1858 roku - obchodzoną jako Dzień Chorych, przyjeżdża około 3-4 tysięcy osób.

Walory przyrodnicze i kulturowe spowodowały, że w miejscowości wraz z turystyką rozwija się dynamicznie baza turystyczna, w tym także agroturystyka.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Największym obiektem noclegowo – gastronomicznym jest położony w niedalekiej odległości od Kościoła p.w. Św. Andrzeja Apostoła „**Zajazd Porąbka**”, dysponujący restauracją i Domem Weselnym, gdzie organizowane są liczne imprezy. **Gospodarstwa agroturystyczne** prowadzą uprawę ziół, warzyw i owoców metodami ekologicznymi. Dysponują łącznie 20-24 miejscami noclegowymi:

Kultura i sport

Dębińskie Centrum Kultury organizuje i koordynuje wszystkie działania kulturalne w Gminie Dębno. Podstawowymi zadaniami instytucji jest: opieka nad amatorskim ruchem artystycznym, kultywowanie tradycji kulturowych regionu, edukacja kulturalna dzieci i młodzieży, promocja przez kulturę oraz rozwój czytelnictwa. Po patronatem DCK działają lokalne zespoły artystyczne. Prowadzone jest ognisko muzyczne i świetlice internetowe.

Publiczna Biblioteka w Porąbce Uszewskiej działa od 1958 roku. Księgozbiór biblioteki stanowi kilkanaście tysięcy woluminów, a wśród czytelników znaleźć można blisko połowę mieszkańców sołectwa. Wypożyczać można także prenumerowane przez bibliotekę czasopisma, lub skorzystać z nich na miejscu w czytelni. Biblioteka zapewnia także dostęp do Internetu na 4 stanowiskach komputerowych.

Zespół regionalny „Porąbczanie” kultywuje miejscowe tradycje. Kilukrotnie zdobył „Krakowski Wianek” oraz pierwsze miejsce w przeglądach wojewódzkich i ogólnokrajowych. Koło Gospodyń Wiejskich nagrało kilka cyklicznych programów dla telewizji Polskiej jak i Polonijnej. Programy te miały charakter edukacyjny z zakresu tradycji lokalnej „Wigilii Porębskiej”, „Wyskubku pierza”

Stowarzyszenie „Dębowe Wrota” zostało założone w 2011 roku, zajmuje się działalnością dla dobra sołectwa Porąbka Uszewska między innymi utrzymuje czystość, pozyskuje środki unijne, organizuje imprezy i konkursy okolicznościowe takie jak Biesiada Agroturystyczna i konkurs potraw regionalnych.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Sport

Na terenie Porąbki Uszewskiej działa **Ludowy Klub Sportowy Victoria**, dysponujący boiskiem do piłki nożnej wraz z zapleczem gospodarczym (szatnia, łazienki, kuchnia).

W dziale piłki nożnej w LKS trenują: seniorzy (30 zawodników), juniorzy (30 zawodników) oraz trampkarze (40 zawodników).

Przy Publicznej Szkole Podstawowej w Porąbce Uszewskiej działa **Uczniowski Klub Sportowy Arabeska**.

Edukacja

Na terenie wsi funkcjonuje Szkoła oraz Publiczne Przedszkole.

1. **Publiczna Szkoła Podstawowa** (Porąbka Uszewska, Doly) - w 1939 r. położenie kamienia węgielnego i wykonanie fundamentów. W 1952 r. oddano pierwsze sale do nauki. W latach osiemdziesiątych wybudowano salę gimnastyczną (w 2000 roku wykonano kapitalny remont). Kapitalny remont szkoły wykonano w 2004 roku. W PSP w roku 2019/2020 ukończyło 16 absolwentów. W obecnym roku szkolnym grono pedagogiczne stanowi 23 nauczycieli, w Zespole Szkół w Porąbce Uszewskiej na rok 2020/2021 uczyć będzie się 155 uczniów.
2. **Publiczne Przedszkole** (Porąbka Uszewska, Doly) – powstało przed II wojną światową. Początkowo funkcjonowało jako „ochronka”, która była prowadzona przez siostry zakonne w ich budynkach. W latach 60 – tych utworzono Państwowe Przedszkole, które od 1992 roku ma siedzibę w nowym budynku. Obecnie dzieci o potrzebie kształcenia specjalnego mogą uczęszczać do oddziału ogólnie dostępnego w Porąbce Uszewskiej. Obecnie w 2020/2021 roku szkolnym planowanych jest 60-ro dzieci które będą korzystały z w/w placówki . Kadra wychowawcza to 5 nauczycieli 1 logopeda i 1 nauczyciel j. angielskiego .

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Pomoc społeczna i opieka zdrowotna

Mieszkańcy Porąbki Uszewskiej, znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej korzystając mogą z pomocy **Ośrodka Pomocy Społecznej** obejmującego swym zasięgiem całą Gminę Dębno. Do zadań OPS należą:

- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń,
- praca socjalna,
- prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy.

Usługi z zakresu **podstawowej opieki zdrowotnej** dla mieszkańców gminy oraz Porąbki Uszewskiej świadczą:

- Gminny Ośrodek Zdrowia w Dębnie (siedziba w Woli Dębińskiej), będący oddziałem SPZOZ w Brzesku:
 - Poradnia Ogólna;
 - Poradnia dla Dzieci;
 - Poradnia Stomatologiczna;
 - Poradnia Gin.- Poł.;
- NZOZ w Dębnie (HOLI – MED) – nowowytbudowany obiekt. Usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinne i położna, wizyty domowe, laboratorium analityczne, a w przyszłości także poradnia kardiologiczna, ginekologiczna i stomatologiczna, zabiegi rehabilitacyjne. Przychodnia wyposażona jest w specjalistyczny sprzęt taki jak ultrasonograf czy nowoczesne cyfrowe EKG. W obiekcie działa także nowa apteka.
- **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej PROFAMILIA z siedzibą w Porąbce Uszewskiej**, który w roku 2008 zastąpił dotychczasowy Wiejski Ośrodek Zdrowia. Jest to nowoczesny, dobrze wyposażony obiekt, wyremontowany kompleksowo w roku 2008, a w nim do dyspozycji pacjentów: lekarze rodzinni i specjaliści, laboratorium, możliwość wykonywania drobnych zabiegów chirurgicznych, stomatolog, wizyty domowe lekarzy, profilaktyka zdrowotna dzieci.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

W Porąbce Uszewskiej działa prywatny Punkt Apteczny .

2.7 Infrastruktura techniczna.

Infrastruktura drogowa

Porąbka Uszewska leży w odległości ok. 4 km od krajowej drogi 94, łączącej Polską południową z Niemcami i Ukrainą. Trasa ta jest osią komunikacyjną Gminy Dębno, stanowi jeden z najważniejszych szlaków tranzytowych i pasażerskich w kraju, a do roku 2011 będzie posiadała standard autostrady. Oś komunikacyjną sołectwa Porąbka Uszewska stanowi droga powiatowa o nawierzchni utwardzonej asfaltem, łącząca na północy drogi krajowej 94 z drogą wojewódzką nr 980 na południu. Do przysiółków i pól prowadzą drogi gminne utwardzone asfaltem, masą bitumiczną, tłuczniem oraz drogi o nawierzchni nieutwardzonej (gruntowe). Niewystarczająca jest w miejscowości infrastruktura ciągów pieszych, co ma wpływ na poziom bezpieczeństwa mieszkańców.

Sieć gazowa

Na terenie miejscowości znajduje się średnioprężna sieć gazowa główna i rozdzielcza doprowadzająca gaz do indywidualnych odbiorców oraz stacja redukcyjno – pomiarowa o wydajności 1500 [m³/d].

Sieć elektroenergetyczna

Zasilanie obiektów w energię elektryczną realizowane jest za pośrednictwem: energetycznych napowietrznych linii wysokiego napięcia 400 kV i 110 kV, napowietrznych linii średniego napięcia: 30 kV i 15 kV, stacji transformatorowych 30/0,4 kV i 15/0,4kV, linii napowietrznych i kablowych niskiego napięcia 380/220 V oraz przyłączy napowietrznych i kablowych. Główny układ sieci rozdzielczych średniego napięcia pracuje w oparciu o podstawowe źródła zasilania, leżące poza terenem Gminy Dębno.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Kanalizacja i wodociąg

W 2020 r. w Gminie Dębno funkcjonowało 134,68 kilometrów wodociągowej sieci rozdzielczej, od której do budynków mieszkalnych prowadziło 3269 połączeń – 97% gospodarstw w Gminie.

Sieć wodociągowa zasilana jest z magistrali wodnej, woda pobierana jest z ujęcia wody na rzece Dunajec w miejscowości Łukanowice (powiat tarnowski). Ponadto funkcjonują także nieliczne ujęcia przydomowe–studnie. W Porąbce Uszewskiej jedynie większość gospodarstw jest podpięta do sieci wodociągowej – istnieją braki w tej infrastrukturze.

Na terenie Gminy sieć kanalizacyjna ma długość 141 km (48% całej sieci kanalizacyjnej w powiecie), posiadająca 1587 połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych. Podobnie jak w przypadku wodociągu, Porąbka Uszewska nie jest w pełni objęta infrastrukturą sieci sanitarnej, istnieją braki w tej infrastrukturze.

Na terenie gminy eksploatowane są dwie oczyszczalnie ścieków socjalno-bytowych. Wszystkie one są własnością komunalną, a używane są przez Zakład Usług Komunalnych Gminy Dębno.

1. Infrastruktura sieciowa w podziale na miejscowości

Tabela nr 3

	Liczba budynków mieszkalnych posiadających dostęp (stan na koniec 2018 r.)		Liczba budynków mieszkalnych ogółem (stan na koniec 2019 r.)
	do sieci wodociągowej	do sieci kanalizacyjnej	
Biadoliny Szlacheckie	206	Brak sieci	231
Dębno	431	389	438
Doły	138	Brak sieci	186
Jastew	126	115	127
Jaworsko	143	Brak sieci	191
Łoniowa	179	Brak sieci	240
Łysa Góra	302	271	344
Maszkienice	363	385	384
Niedźwiedza	78	Brak sieci	141
Perła	113	Brak sieci	118

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Porąbka Uszewska	274	298	342
Sufczyn	469	384	505
Wola Dębińska	447	461	442

1. Liczba mieszkańców miejscowości w gminie z podziałem na sołectwa 2015-2020 roku

Tabela nr 4

	2015	2016	2017	2018	2019	2019 wg deklaracji odbioru odpadów
	według zameldowań					
Biadoliny Szlacheckie	951	947	943	951	947	723
Dębno	1769	1772	1794	1801	1809	1480
Doły	623	618	616	617	616	470
Jastew	516	518	527	521	519	428
Jaworsko	683	674	683	676	671	469
Łoniowa	991	993	1001	1000	991	759
Łysa Góra	1530	1511	1509	1504	1482	1147
Maszkienice	1481	1480	1467	1459	1450	1110
Niedźwiedza	626	630	633	630	620	466
Perła	471	475	468	466	456	348
Porąbka Uszewska	1297	1279	1283	1289	1293	958
Sufczyn	2031	2012	2017	2018	2018	1532
Wola Dębińska	1860	1891	1922	1932	1974	1556

Gospodarka odpadami

W ostatnich latach udało się w miejscowości zlikwidować dzikie wysypiska śmieci, a wzdłuż dróg umieszczono kosze na śmieci oraz ustawiono pojemniki do segregacji.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Odpady komunalne są odbierane poprzez jedno przedsiębiorstwo zewnętrzne, które zostało wyłonione w drodze przetargu na odbiór odpadów komunalnych od mieszkańców Gminy Dębno.

Mieszkania komunalne

Gmina Dębno posiada na terenie Porąbki Uszewskiej 2 lokale komunalne. Standard mieszkań komunalnych znacznie odbiega od średniej gminnej – średnia powierzchnia lokalu gminnego wynosi 52,0 m², co stanowi 57% powierzchni przeciętnego mieszkania w gminie Dębno, w Porąbce średnia ta wynosi 52 m².

2.7. Gospodarka i rolnictwo.

Na terenie całej Gminy Dębno w roku 2019 zarejestrowanych było 618 podmiotów gospodarczych. Ponad 90% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Porąbki Uszewskiej stanowią podmioty sektora prywatnego, pozostałe zaś to jednostki sektora publicznego. W strukturze własnościowej podmiotów gospodarczych dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą: ok. 80% ogółu podmiotów. Firmy handlowe i usługowe, to w większości przypadków małe, rodzinne firmy, stanowiące często jedynie źródło utrzymania dla gospodarstw domowych. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w Gminie Dębno wyniósł w 2020 r. niewiele ponad 74.

Dominującymi formami działalności są: handel, usługi i budownictwo. Na terenie Porąbki Uszewskiej zarejestrowane są następujące podmioty gospodarcze:

"EUROPARKIET" Sławomir Wardzała

Przedsiębiorca: Sławomir Wardzała

"Ulepione i Zjedzone" Halina Ciężak

Przedsiębiorca: Halina Ciężak

Agencja Interaktywna Marcin Batko

Przedsiębiorca: Marcin Batko

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Aldona Herbert

Przedsiębiorca: Aldona Herbert

Anna Kural AN-Kur Sklep Mięsny

Przedsiębiorca: Anna Kural

Anna Ogiela Zakład Usługowo-Krawiecki "ANIKAMA"

Przedsiębiorca: Anna Ogiela

Anna Zając Mobilna ECO - Myjnia Parowa

Przedsiębiorca: Anna Zając

Bartosz Gurgul FIRMA USŁUGOWO HANDLOWA MULTINET

Przedsiębiorca: Bartosz Gurgul

Biuro Pielgrzymkowe "PORĄBKA" Halina Wróbel

Przedsiębiorca: Halina Wróbel

Bogdan Koziół- "BOGDAN"

Przedsiębiorca: Bogdan Koziół

Bogumił Machowski Firma Remontowo Budowlana

Przedsiębiorca: Bogumił Machowski

CARMAX PIOTR ZAJĄC

Przedsiębiorca: Piotr Zając

Danuta Hauben GABINET LEKARSKI

Przedsiębiorca: Danuta Hauben

Dawid Krawczyk "SPLIF-SPAW"

Przedsiębiorca: Dawid Krawczyk

Dawid Tekiela DM Media

Przedsiębiorca: Dawid Tekiela

Dominik Batko ELEKTROMECHANIKA URZĄDZEŃ DŹWIGOWYCH "TECH-WIND"

Przedsiębiorca: Dominik Batko

Dominik Marecik Firma Handlowo-Usługowa WOD.KAN.CO.GAZ

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Przedsiębiorca: Dominik Marecik

Elżbieta Łach Pracownia Krawiecka Elka

Przedsiębiorca: Elżbieta Łach

F.H.U Grzegorz Nowak

Przedsiębiorca: Grzegorz Nowak

Fabian Góral GrasSpaw

Przedsiębiorca: Fabian Góral

Firma Cateringowa POKUSA Elżbieta Góral

Przedsiębiorca: Elżbieta Góral

Firma Handlowa Stanisława Forgiel

Przedsiębiorca: STANISŁAWA FORGIEL

FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA "SPIŻARNIA SMAKÓW" Anna Duch

Przedsiębiorca: Anna Duch

Firma Handlowo Usługowa "ENVER" Marcin Dzień

Przedsiębiorca: Marcin Dzień

Franciszka Forgiel HANDEL OBWOŻNY

Przedsiębiorca: Franciszka Forgiel

Grzegorz Gajda Mechanika Pojazdowa-Wymiana Opon

Przedsiębiorca: Grzegorz Gajda

Grzegorz Partyka Part-Trans

Przedsiębiorca: Grzegorz Partyka

Grzegorz Rzepa Kompleksowy Zakres Ubezpieczeń

Przedsiębiorca: Grzegorz Rzepa

JAN PAŁUCKI

Przedsiębiorca: JAN PAŁUCKI

JO - BUD USŁUGI BUDOWLANE JÓZEF OKAS

Przedsiębiorca: Józef Okas

Joanna Wróbel Belkor

Przedsiębiorca: Joanna Wróbel

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Józef Koloch FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA "GAMA"

Przedsiębiorca: Józef Koloch

Józef Wesołowski Remonty od A do Z

Przedsiębiorca: Józef Wesołowski

Krystyna Brachucy FIRMA HANDLOWA "KRANBRA"

Przedsiębiorca: Krystyna Brachucy

Krzysztof Sułek Firma Usługowa

Przedsiębiorca: Krzysztof Sułek

Kwinta Maciej

Przedsiębiorca: Maciej Kwinta

Leszek Batko "LEBAR"

Przedsiębiorca: Leszek Batko

Lodziarnia Śmietankowy Bzik Paweł Wójcik

Przedsiębiorca: Paweł Wójcik

ŁUKASZ BACHARA LBB

Przedsiębiorca: ŁUKASZ BACHARA

Łukasz Gurgul BRUK-BUD Usługi brukarsko-budowlane

Przedsiębiorca: Łukasz Gurgul

Łukasz Kluska Usługi Budowlano Remontowe PROFMIX

Przedsiębiorca: Łukasz Kluska

Łukasz Tobała TOB - DACH

Przedsiębiorca: Łukasz Tobała

Malwa Piękne Dłonie Katarzyna Sapała

Przedsiębiorca: Katarzyna Sapała

MAR-BUD Marcin Palej

Przedsiębiorca: Marcin Palej

Marian Kania Usługi Remontowo-Budowlane

Przedsiębiorca: Marian Kania

Mariola Komorowska Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDYK II"

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Przedsiębiorca: Mariola Komorowska

MICHAŁ SACHA ZAKŁAD PRODUKCJI GARMAŻERYJNEJ "SASANKA"

Przedsiębiorca: MICHAŁ SACHA

Monika Batko Dermoniker

Przedsiębiorca: Monika Batko

NADOLNIK CONSULTING - Marek Nadolnik

Przedsiębiorca: Marek Nadolnik

NZOZ PROFAMILIA MARIUSZ PLICHTA

Przedsiębiorca: Mariusz Plichta

OKAS - BUD STANISŁAW OKAS

Przedsiębiorca: Stanisław Okas

Paweł Gurgul Usługi Księgowe

Przedsiębiorca: Paweł Gurgul

Paweł Kopytko Firma "MISIEK Kompleksowe Wykańczanie Wnętrz

Przedsiębiorca: Paweł Kopytko

Piotr Batko Zakład Usług Technicznych WINDEX

Przedsiębiorca: Piotr Batko

Piotr Kopytko Firma Remontowo-Budowlana KORNEL

Przedsiębiorca: Piotr Kopytko

Prace Wykończeniowe Paweł Góral

Przedsiębiorca: Paweł Góral

PRACOWNIA KRAWIECKA MAŁGORZATA LUBOWIECKA

Przedsiębiorca: MAŁGORZATA LUBOWIECKA

Projekt Edu Akcja Izabela Nadolnik

Przedsiębiorca: Izabela Nadolnik

PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE MG SMART TECH

MIROSŁAW GURGUL

Przedsiębiorca: MIROSŁAW GURGUL

RAF MOTORS JANUSZ CIĘŻAK

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Przedsiębiorca: Janusz Ciężak

Rafał Batko RafBat

Przedsiębiorca: Rafał Batko

RENO-PARKIET Cezary Ogar

Przedsiębiorca: Cezary Ogar

SAKO - BUD DAWID OKAS

Przedsiębiorca: Dawid Okas

Sebastian Miłkowski

Przedsiębiorca: Sebastian Miłkowski

Stanisław Mrozek FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA "MARSTAN"

Przedsiębiorca: Stanisław Mrozek

Stanisław Pałucki PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOBRANŻOWE "TRANSKOMAT"

Przedsiębiorca: Stanisław Pałucki

Stanisław Wróbel "PALETA" Z.P.H.

Przedsiębiorca: Stanisław Wróbel

Thomas Brachucy Thomas Corporation

Przedsiębiorca: Thomas Brachucy

Tomasz Kluska FIRMA USŁUGOWA "TOM-BUD"

Przedsiębiorca: Tomasz Kluska

Tomasz Pałucki

Przedsiębiorca: Tomasz Pałucki

USŁUGI PROJEKTOWE Wiesław Fejkiel

Przedsiębiorca: Wiesław Fejkiel

Usługi Transportowe Remigiusz Dudek

Przedsiębiorca: Remigiusz Dudek

Wojciech Jedynak SPLIW-SPAW

Przedsiębiorca: Wojciech Jedynak

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Rolnictwo

Porąbka jest miejscowością o charakterze typowo rolniczym - działalność rolnicza jest dominującym zajęciem ludności, ponad 80% mieszkańców związanych jest z rolniczym gospodarstwem domowym.

Występuje tu duża różnorodność gleb. Najstarszymi utworami geologicznymi są utwory kredowe: wykształcone łupki i piaskowce. Spotkać też można utwory czwartorzędowe, reprezentowane przez piaski i żwiry wodnolodowcowe, zaliczane do mezoplejstocenu oraz piaski i żwiry rzeczne, lessy i lessy piaszczyste, mady i mulki. Mulki, piaski i żwiry rzeczne zalegają w korycie potoku Niedźwiedź.

Większość gleb to gleby klas średnich (mady) IVa i IVb oraz V, stanowiące tzw. kompleks zbożowo - pastewny. Bonitacja klas użytków zielonych to gleby klasy IV. Średni wskaźnik klasy dla gruntów ornych wynosi 3,80, dla łąk 3,83, a dla pastwisk 4,01.

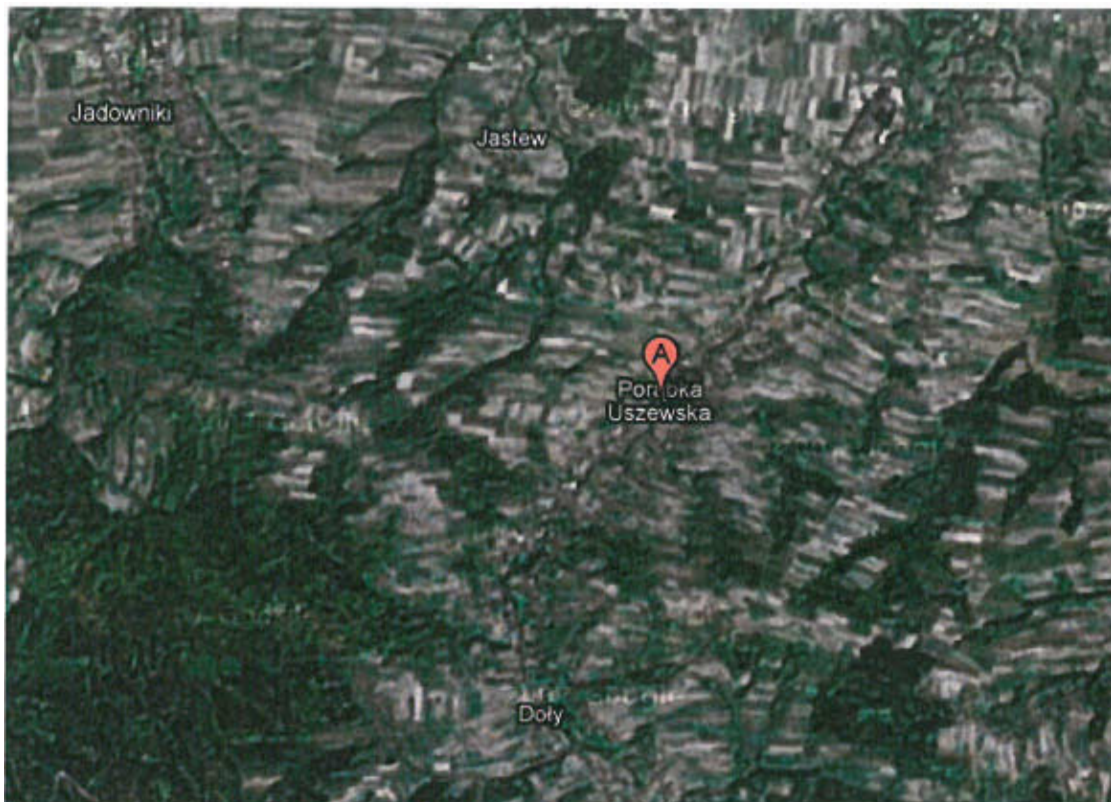
Produkcja rolnicza rozwija się w wielu kierunkach. Głównymi są uprawy zbóż i ziemniaków, rozwinięte są: ogrodnictwo i sadownictwo. W produkcji zwierzęcej prowadzony jest głównie chów bydła, trzody chlewnej i drobiu.

Działalność rolniczą na terenie Porąbki prowadzi ok. 280 gospodarstw o przeciętnym areale 1,98 ha. Gospodarstwa są silnie rozdrobnione, przeważnie rodzinne.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Rysunek 5 Mapa pól w rejonie Porąbki Uszewskiej.

Źródło: www.maps.google.com

Bezrobocie

Bezrobotni z rejonu Porąbki Uszewskiej i terenu Gminy Dębno rejestrowani są w Powiatowym Urzędzie Pracy w Brzesku. Instytucja ta zajmuje się wspieraniem osób bezrobotnych na rynku pracy, w tym poprzez wdrażane programy mające zapobiegać bezrobociu, czy też pośrednictwo pracy.

Stopa bezrobocia w grudniu 2019 roku wyniosła w powiecie brzeskim 10,6% przy 7,6% w Małopolsce i 9,5% w całym kraju.

Dobra kondycja gospodarki w ostatnich latach przyczyniła się do znaczącego spadku bezrobocia na terenie Gminy Dębno. Z terenu gminy zarejestrowanych było łącznie 514 bezrobotnych, z czego **aż 67,5% stanowiły kobiety. 35,6% bezrobotnych stanowili ludzie młodzi**, do 25 r. życia, w tym absolwenci. Znaczącą liczbę w strukturze bezrobotnych, bo **aż 42,4% stanowiły osoby długotrwale bezrobotne**. Tendencje te nie są korzystne, choć niestety odzwierciedlają trendy na poziomie całego kraju.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

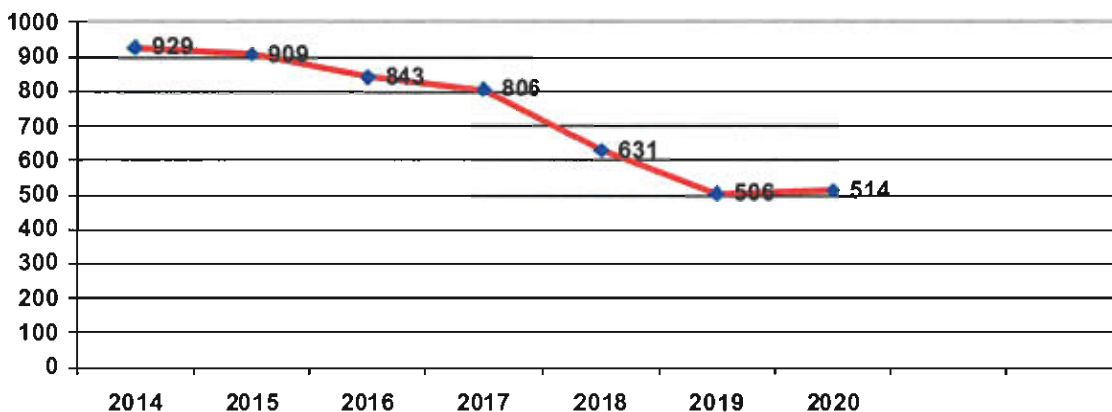
Tabela nr 5 Struktura bezrobocia w Gminie Dębno wg danych za grudzień 2019 r.

Liczba bezrobotnych	Kobiety	Z prawem do zasiłku	Osoby do 25 r. życia	Osoby powyżej 50 r. życia	Bez kwalifikacji zawodowych	Długotrwale bezrobotni	Bezrobotni nowo - zarejestrowani	Osoby wyłączone z ewidencji
514	347	99	183	52	73	218	74	81

Źródło: PUP Brzesko.

Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, iż w grudniu 2019 r. wyrejestrowano więcej osób bezrobotnych, niż zarejestrowano nowych.

Wykres nr 2 Zmiana ilości bezrobotnych w Gminie Dębno w latach 2014-2020

Źródło: na podstawie danych PUP Brzesko.

2.8. Kapitał społeczny i ludzki.

W rejonie Porąbki Uszewskiej tradycje zrzeszania się mieszkańców w różnego rodzaju związkach i stowarzyszeniach są bardzo silne.

Na terenie sołectwa działają:

- Ochotnicza Straż Pożarna;
- Stowarzyszenie „Dębowe Wrota”;
- Ludowy Klub Sportowy;
- Koło Gospodyń Wiejskich.
- Stowarzyszenie Kolpinga

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Pierwsza Straż Pożarna została powołana w Porąbce Uszewskiej w 1887 r. przez Wójta Gminy Franciszka Gurgula. W roku 1912 r. został wybrany komendant i naczelnik staży – podoficer wojsk austriackich Teodor Mrozek. Remiza strażacka została wybudowana w roku 1972 i wyremontowana w 2004 r. OSP posiada 2 samochody bojowe. Skład osobowy jednostki OSP to obecnie 76 strażaków, a wśród nich 6 seniorów. Działają dwie drużyny młodzieżowe męskie i jedna damska (młodzież do 18 roku życia). OSP posiada status Organizacji Pożytku Publicznego.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja.

Tabela nr 4 Analiza SWOT dla sołectwa Porąbka Uszewska.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Lokalizacja w niedalekiej odległości od drogi krajowej 94	Brak Sali konferencyjno – szkoleniowej
Walory przyrodnicze i środowiskowe	
Bogactwo kulturowe – cenne obiekty dziedzictwa kulturowego	Częste osuwanie się gruntów w terenach podmokłych i duże koszty usuwania skutków osuwisk
Sanktuarium NMP z Lourdes	Niekorzystne tendencje demograficzne: starzenie się społeczeństwa i ujemny przyrost naturalny
Zespoły kultywujące tradycje lokalne	Niekorzystna struktura bezrobocia: kobiety, ludzie młodzi i osoby długotrwale bezrobotne
Rzesze turystów i pielgrzymów	Niska specjalizacja gospodarstw agroturystycznych – małe zróżnicowanie oferty
Piękne krajobrazy i liczne punkty widokowe	Brak zróżnicowanej oferty zagospodarowania czasu wolnego
Liczne istniejące szlaki turystyczne piesze i rowerowe	Brak rozbudowanej bazy turystyczno – rekreacyjnej
Dbłość mieszkańców o estetykę i czystość wsi	
	Słaba promocja walorów miejscowości
Własny ośrodek zdrowia	Brak otwartego akwenu wodnego
Własne przedszkole publiczne	
	Słaba baza agroturystyczna brak potencjału rozwoju
Rozwinięta przedsiębiorczość	-
Kapitał ludzki	-

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

SZANSE	ZAGROŻENIA
Wykorzystanie potencjału przyrodniczego do zwiększenia turystyki w miejscowości, w tym zwłaszcza agroturystyki i form opartych o ekologiczne rolnictwo	
Uczynienie z turystyki ważnego źródła dochodów mieszkańców	Utrzymujące się braki w podstawowej infrastrukturze i zanieczyszczanie środowiska naturalnego
Poprawa stanu zachowania dziedzictwa kulturowego i promocja walorów poza terenem Gminy Dębno	Zahamowanie rozwoju i różnicowania oferty agroturystycznej
Wykorzystanie ruchu turystycznego i pielgrzymkowego do rozwoju nowych form turystyki, w tym weekendowej oraz wakacyjnej	Nie podjęcie działań marketingowych służących wypromowaniu miejscowości
Wzbogacenie oferty turystycznej	Ucieczka młodych z terenu miejscowości, przy braku atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego i braku możliwości zatrudnienia
Poprawa stanu infrastruktury kanalizacyjnej, i ciągów pieszych	-
Wykorzystanie funduszy unijnych dla realizacji inwestycji na terenie miejscowości	-

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną.

4.1. Priorytety rozwoju miejscowości Porąbka Uszewska.

Na potrzeby opracowania Planu Rozwoju Miejscowości na lata 2020 – 2027 społeczność Porąbki Uszewskiej sformułowała najważniejsze cele strategiczne jej rozwoju w kolejnych latach.

Cele te zachowują nadal aktualność, są spójne ze Strategią Rozwoju Gminy Dębno na lata 2021 – 2030 oraz wytyczają kierunki **konkretnych działań**, jakie mają być realizowane w Porąbce Uszewskiej w kolejnych latach.

- 1. Doposażenie placu zabaw**
- 2. Poprawa warunków życia mieszkańców.**
- 3. Kanalizacja przysiółka „Rogal”**
- 4. Budowa chodnika na przysiółku „Rogal”**
- 5. Modernizacja szkoły.**
- 6. Podniesienie bezpieczeństwa dla dzieci, mieszkańców i turystów.**
- 7. Usprawnienie dojazdu do gospodarstw i pól oraz połączeń pomiędzy obiektami zabytkowymi i atrakcyjnymi dla turystów.**
- 8. Zagospodarowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.**
- 9. Stworzenie warunków do aktywnego wypoczynku.**
- 10. Podniesienie atrakcyjności wsi dla celów turystyki.**

Cele te zgodne są z Misją Gminy Dębno, jaką jest:

Gmina Dębno – gminą bogatą, wykorzystującą swój potencjał turystyczny i położenie na szlaku łączącym Europę, stawiającą na rozwój gospodarczy, tworzącą warunki do realizacji aspiracji i ambicji swoich mieszkańców.

Zarówno misja Gminy Dębno, jak i cele strategiczne miejscowości Porąbka Uszewska wskazują na rolę turystyki w dalszym jej rozwoju. Dlatego działania miejscowości powinny skupić się na podniesieniu walorów turystycznych, zachowaniu dziedzictwa kulturowego oraz cennych zasobów przyrodniczych.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Tak sformułowany katalog przyczyni się do kompleksowej odnowy miejscowości i nadania jej cech atrakcyjnych zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających ją gości.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Tabela nr 5 Zadania w sołectwie Porąbka Uszewska 2020 - 2027.

Lp.	Nazwa zadania	Cel zadania	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji zadania	Kwota zadania	Źródła finansowania
1.	Modernizacja hali sportowej przy PSP w Porąbce Uszewskiej	Podniesienie poziomu kompleksu sportowo-rekreacyjnego. Promocja zdrowego stylu życia.	Podniesienie atrakcyjności spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży. Poprawa infrastruktury sportowej.	2020-2027		Budżet Gminy Dębno Inne środki zewnętrzne
2.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej przysiółek „Rogal”	Ochrona środowiska naturalnego i walorów przyrodniczych, poprawa jakości życia mieszkańców	Budowa sieciowej infrastruktury kanalizacji sanitarnej, zabezpieczenie przed przedostawaniem się odpadów ciekłych do gleb. Poprawa warunków życia i ważny czynnik dalszego rozwoju turystyki	2020-2027		
3.	Budowa ciągów pieszych przysiółek „Rogal”	Poprawa jakości życia mieszkańców	Zapewnienie bezpieczeństwa pieszym: mieszkańcom i turystom, poprawa estetyki wsi	2020-2027		
4.	Doposażenie placu zabaw i rekreacji	Poprawa warunków rekreacji, nowa oferta zagospodarowania czasu wolnego	Zapewnienie najniższym mieszkańcom wsi atrakcyjnych i bezpiecznych warunków rekreacji	2020-2027		Budżet Gminy Dębno Inne środki
5.	Rozwój specjalizacji wśród gospodarstw agroturystycznych	Rozwój agroturystyki, jako źródła dochodu mieszkańców	Wsparcie dla specjalizacji gospodarstw, różnicowanie ich oferty turystycznej	2020-2027		Budżet Gminy Dębno, Stowarzyszenie Agroturystyczne GGG, Inne środki
6.	Wspieranie rozwoju zespołów folklorystycznych	Zachowanie dziedzictwa kulturowego miejscowości	Promocja miejscowości i podtrzymanie tożsamości społecznej w oparciu o ludowe dziedzictwo kulturowe	2020-2027		Budżet Gminy Dębno, kapitał prywatny, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
7.	Rozwój oferty zagospodarowania czasu wolnego odwiedzających gospodarstwa agroturystyczne	Rozwój agroturystyki, jako źródła dochodu mieszkańców	Wsparcie dla specjalizacji gospodarstw, różnicowanie ich oferty turystycznej	2020-2027		Kapitał prywatny, PROW 2007-2013

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Lp.	Nazwa zadania	Cel zadania	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji zadania	Kwota zadania	Źródła finansowania
8.	Doposażenie budynku Remizy Straży Pożarnej	Podniesienie poziomu istniejącej infrastruktury publicznej	Stworzenie warunków dla rozwoju nowych źródeł dochodu mieszkańców: turystyka szkoleniowa oraz stworzenie miejsca spotkań lokalnej społeczności i bazy dla rozwoju kształcenia dorosłych mieszkańców Gminy Dębno	2020-2027		Budżet Gminy Dębno, Inne środki

5. Powiązanie Planu Odnowy Miejscowości z lokalnymi dokumentami strategicznymi.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska na lata 2020-2027 jest kontynuacją zapisów **Planu Rozwoju Miejscowości Porąbka Uszewska na lata 2005 – 2012** przyjętego Uchwałą Nr III/225/2005 Rady Gminy Dębno w dniu 29 kwietnia 2005 r.

Cele i zapisy dokumentu są w pełni zgodne z zapisami **Strategii Rozwoju Gminy Dębno na lata 2021 – 2030**, w tym zwłaszcza z następującymi celami strategicznymi:

Obszar priorytetowy II: Turystyka, rekreacja, sport i dziedzictwo kulturowe

Cel strategiczny I:

Kreowanie specyficznej turystycznej marki gminy Dębno

Obszar priorytetowy III: Sfera społeczna i jakość usług publicznych

Cel strategiczny II:

Tworzenie warunków dla wzrostu zadowolenia mieszkańców

Cel strategiczny IV:

Tworzenie warunków dla poprawy zdrowia publicznego na terenie gminy Dębno

Dokument spójny jest ponadto z zapisami **Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dębno na lata 2020 – 2023**.

6. Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości zostanie zatwierdzony uchwałą zebrania wiejskiego. Wdrożenie Planu rozpocznie się po podjęciu przez Radę Gminy Dębno **uchwały** w sprawie jego zatwierdzenia. Odpowiedzialnym za wykonanie uchwały jest Wójt Gminy Dębno.

W sołectwie działać będzie grupa działania – grupa Odnowy wsi, która zapewnić ma sprawne i efektywne realizowanie projektów zawartych w zatwierdzonym POM.

Do **monitorowania i oceny efektywności i wdrażania** Planu Odnowy Miejscowości sołectwa służyć będą systematycznie gromadzone analizowane i interpretowane dane.

Monitoring wdrożenia POM obejmie:

- monitoring finansowy, tzn. wielkości wydatkowanych środków,
- monitoring rzeczowy tzn. efekty mierzalne danego zadania.

Nadrzędnym **celem komunikacji społecznej** w Planie Odnowy Miejscowości jest szeroka informacja, która aktywizuje jeszcze większą liczbę odbiorców i zachęca niezdecydowanych do włączenia się w nurt wspólnego działania, wspólnej pracy i utożsamiania się z grupą, aby nie zostać odrzuconym na margines życia wiejskiego.

Z uwagi na stosunkowo niedużą społeczność mieszkańców sołectwa **działania informacyjne** podejmowane przy okazji wdrażania POM polegać będą na następujących instrumentach:

- komunikacji bezpośredniej, poprzez np. spotkania Wójta na zebraniach wiejskich lub w czasie przyjmowania stron, przy okazji rozmowy telefonicznej, poprzez pocztę elektroniczną, informację od charyzmatycznych i znaczących w społeczności osób,
- komunikacji społecznej pośredniej, poprzez m.in. ulotki, plakaty, afisze, gazetkę gminną lub gazetki szkolne, stronę internetową.

7. Zakończenie.

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem otwartym tzn. w zależności od potrzeb i warunków finansowych może być każdorazowo aktualizowany. Pozwoli to na bieżące kreowanie nowych rozwiązań jeszcze głębiej angażujących lokalną społeczność albowiem to mieszkańcy wsi są końcowymi Beneficjentami tego Planu.

8. Spis ilustracji.

Rysunek nr 1 Gmina Dębno na tle powiatu.....	4
Rysunek nr 2 Porąbka Uszewska na mapie Gminy Dębno.	5
Rysunek nr 3 Porąbka Uszewska na mapie terenowej.....	11
Rysunek nr 4 Kościół Św. Andrzeja Apostoła, widok ze wzgórza Rogal.	13
Rysunek nr 5 Dawny Kościół p.w. Św. Andrzeja.....	16
Rysunek nr 6 Mapa pól w rejonie Porabki Uszewskiej	51

9. Spis fotografii

Fot nr 1Krajobraz Porąbki Uszewskiej.....	12
Fot nr 2 Widok ze wzgórza Rogal.....	13
Fot nr3 Kościół św. Andrzeja	16
Fot nr4 Sanktuarium NMP z Lourdes	20
Fot nr 5 Oltarz w Grocie.....	21
Fot nr6 Kapliczka na Godowie.....	22
Fot nr 7 Plebania.....	23
Fot nr 8Kapliczka.....	24
Fot nr 9 Kapliczka.....	25
Fot nr 10Kapliczka.....	26
Fot nr 11 Kapliczka.....	27
Fot nr 12 Krzyż.....	28
Fot nr 13 Kapliczka.....	29
Fot nr 14 Krucyfiks.....	30
Fot nr 15 Kapliczka.....	31
Fot nr 16 Kapliczka.....	32
Fot nr 17 Krucyfiks.....	33
Fot nr 18 Kapliczka.....	34

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka Uszewska

Fot nr 19 Kapliczka św.Anny.....	35
Fot nr 20 Widok pomiędzy Grotą a Kościołem	36
Fot nr 21 Oznaczenie ścieżki spacerowej.....	37

10.Spis tabel.

Tabela nr 1 Ruch naturalny w Gminie Dębno w latach 2015-2020.....	6-7
Tabela nr 2 Struktura wieku ludności w gminie Dębno w latach 2015-2020.....	7
Tabela nr 3 Infrastruktura sieciowa z podziałem na miejscowości.....	42-43
Tabela nr 4 Liczba mieszkańców w Gminie Dębno.....	43
Tabela nr 5 Struktura bezrobocia w Gminie Dębno w 2019 roku.....	52
Tabela nr 6 Analiza SWOT dla sołectwa Porąbka Uszewska	54-55

11.Spis wykresów.

Wykres 1 Sołectwa Gminy Dębno pod względem liczby ludności.....	6
Wykres nr 2 Zmiana ilości bezrobotnych w latach 2014-2020.....	52

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Matura

